

خلاصه ای از کاشت داشت و برداشت

پسته

مقدمه:

پسته گیاهی است که از دیرباز در نقاط مختلف ایران کشت می شده است و جنگل های وحشی پسته در ناحیه شمال شرق ایران به ویژه مرز افغانستان و ترکمنستان وجود دارد و گمان می رود که درخت پسته حدود ۳-۴ هزار سال قبل در ایران اهلی شده و مورد کشت و کار قرار گرفته است. در این نوشتار سعی شده به طور خلاصه و مفید، مطالب کاربردی به زبان ساده بیان شود. در مورد خواص پسته pistachio و دیگر موارد مرتبط با پسته به سایر مقالات سایت ایران کالا مراجعه نمایید.

الف) آبیاری پسته

با وجود این که پسته استقامت زیادی به بی آبی دارد، لکن نباید از آب دادن آن مخصوصا در سنین ابتدایی غفلت شود. به طور متوسط بسته به بافت خاک از نظر نگهداری آب مدار آبیاری بسته به سن درخت به شرح زیر توصیه می شود: (به جز فصل زمستان)

درخت با سن ۱ تا ۳ سال: مدار آبیاری ۷ الی ۱۰ روز

درخت با سن ۳ الی ۶ سال: مدار آبیاری ۱۲ الی ۲۰ روز

درخت با سن ۶ سال به بالا: مدار آبیاری یک ماه

باید توجه داشت زمانی که مدار آبیاری یک ماه است، در هر آبیاری آب زیادی به درخت داده شود تا رطوبت کاملا به عمق خاک نفوذ کند.

ب) هرس درخت پسته

هرس یعنی بریدن شاخه های اضافی و این عمل در زمستان انجام می شود. پس از فرم دهی درخت در سال های بعد از پیوند و قبل از باردهی، هرس اهمیت دارد که شامل شنگ کردن شاخه ها، سر بر داری و حذف پاجوش ها می باشد.

هرس باعث درشت شدن میوه درخت و تا حدی یکنواخت شدن باردهی در سالهای مختلف می شود.

ج) کود دهی باغات پسته

کود دامی گوسفندی و گاوی مورد استفاده باید کاملا پوسیده باشد. بهتر است کود مرغ نیز با کودهای گوسفندی یا گاوی مخلوط شود و در

شیاری به عمق حداقل ۴۰ سانتیمتر بسته به سن درخت و عرض ۴۰ سانتیمتر در انتهای چتر سایه انداز درخت دفن شود. فصل کود دهی فصل خواب درختان یعنی زمستان است.

مخلوط کردن کود کامل شیمیایی (N-p-K) نیز با کود حیوانی مورد استفاده مطلوب می باشد.

دادن کود شیمیایی ازته (سولفات آمونیم و سولفات پتاسیم) در مناطق با آب و خاک شور در نیمه دوم اردیبهشت ماه جهت افزایش جوانه های رویشی و زایشی، در نیمه دوم تیرماه جهت پر شدن دانه های پسته در درختان بارده مناسب است. میزان کود مصرفی با مشاوره کارشناسان از ۱۰۰ گرم تا ۲۰۰ گرم به ازای هر درخت می باشد.

استفاده از کودهای مایع و جامد میکرو در فصل رشد درخت بسته به نوع کمبود و مشاوره با کارشناسان کشاورزی همزمان با سمپاشی و یا به صورت مستقل بسیار مناسب است. بعد از برداشت پسته دادن کود روی به صورت محلول پاشی توصیه می شود.

(د) دلایل پوکی پسته

۱- عدم وجود گرده نر که ناشی از کمبود درخت نر می باشد مهمترین عامل پوکی پسته بوده و باید به ازای هر ۱۰ الی ۱۵ درخت ماده یک درخت نر در باغ پیوند نمایند. در صورت کمبود درخت نر حتما گرده افشانی مصنوعی انجام دهید.

۲- عدم رسیدگی و توجه کامل به درختان از جمله آبیاری کم و نامنظم، ندادن کود حیوانی و هرس نکردن درختان و غلبه آفات در باغ باعث پر نشدن مغز پسته و یا ریزش جوانه های سال بعد می شود.

(ه) آفات مهم پسته

۱- پسیل پسته، که حشره زرد رنگ کوچکی است و در حال حاضر بیشترین خسارات را وارد می کند و موقع خسارت شدید، پای درخت شکرک ایجاد می شود.

۲- کنه درختان پسته که این آفت با چشم معمولی قابل مشاهده نیست و علائم آن اینکه ابتدا برگها سبز تیره و سپس حالت چرمی رنگ می شوند.

۳- شپشک پسته، این آفت کاملا روی برگها و خوشه ها قابل مشاهده است و درخت مورد حمله محصول آن اغلب پوک و نیم مغز می شود.

برای مبارزه با شپشک استفاده از سم اتیون با نسبت ۲٫۵ - ۲ در هزار بسیار مناسب است. ذکر این نکته ضروری است که برای مبارزه با هر یک از آفات مشاوره با کارشناسان خبره کشاورزی جهت توصیه سم و زمان سمپاشی بسیار مهم است.

و) برداشت پسته

- ۱- پسته را وقتی کاملاً رسید برداشت نمایید.
- ۲- برداشت را ساعت‌های اولیه روز شروع نموده و محصول برداشت شده را زیر سایه و یا جای خنک قرار دهید.
- ۳- قسمت‌های آلوده به آفت را در باغ جداگانه برداشت نمایید.
- ۴- محصول برداشت شده را سریعاً به مراکز فرآوری پسته که تمام اتوماتیک و بهداشتی است انتقال دهید تا سریعاً پوست‌گیری و جداسازی شود. به این ترتیب رنگ پوسته سخت پسته سفیدرنگ و بازاری پسندی مناسب خواهد داشت.

خاصیت‌های مغز پسته و پوست پسته

خواص پسته

پسته طبیعتی گرم و خشک دارد و حاوی مقدار زیادی پروتئین گیاهی، مواد نشاسته‌ای غنی و مواد معدنی نظیر پتاسیم و منیزیم است که بسیاری از نیازهای بدن را تأمین می‌کند. بعضی محققان عقیده دارند که پروتئین پسته به اندازه‌ای است که می‌توان آن را به عنوان جایگزینی برای گوشت و حبوبات دانست که البته چندان قابل استناد نیست و نمی‌توان به آن اکتفا کرد. در ضمن روی موجود در آن نیز در رشد سلول‌ها و بافت‌های بدن بسیار مؤثر است. علاوه بر اینها وجود کلسیم و آهن در پسته سبب شده که این نوع خشکبار نقش بسیار مهمی در استحکام بخشیدن به استخوان‌ها و دندان‌ها و همچنین درمان بیماری‌هایی نظیر کم‌خونی‌های ناشی از فقر آهن داشته باشد. در مقاله پسته چیست در سایت ایران کالا شما می‌توانید جدول مواد تشکیل دهنده پسته را مطالعه کنید. خوردن پسته برای افزایش حافظه و تقویت ذهن نیز مفید است ولی با توجه به اینکه خاصیت چاق‌کنندگی دارد، اگر رژیم دارید، اعتدال را در مصرف آن رعایت کنید. برای رفع طبیعت گرم پسته - که باعث ایجاد کهیر یا دانه‌های قرمز رنگ در پوست می‌شود - بهتر است آن را با برگه زردآلو، هلو یا انار ترش مصرف کنید تا گرمی آن، قدری خنثی شود. برخلاف خود پسته، پوست آن خاصیت سرد و خشک دارد و مصرف آن برای تقویت معده و قلب توصیه می‌شود. در ضمن اسهال را نیز برطرف می‌کند. علاوه بر اینها برای خوشبو شدن دهان و تقویت لثه‌ها می‌توانید پوست تازه پسته را جویده و برای مدتی در دهان نگه دارید.

خواص مغز پسته

- مغز پسته از نظر طب قدیم ایران گرم و خشک است.
- ۱- مغز پسته به علت داشتن آهن خون ساز است و کسانی که به کم خونی مبتلا هستند باید حتما روزانه مقداری پسته مصرف نمایند.
 - ۲- پسته معده را تقویت می کند.
 - ۳- مغز و دهان را تقویت می کند.
 - ۴- برای آرامش قلب و آرام کردن اعصاب مفید است.
 - ۵- برای آرامش قلب و آرام کردن اعصاب مفید است.
 - ۶- خوردن پسته نیروی جنسی را تقویت می کند.
 - ۷- پسته برای تسکین سرفه مفید است
 - ۸- اسهال معمولی و اسهال خونی را درمان می کند.
 - ۹- جوشانده پوست و برگ درخت پسته برای رفع درد و خارش مفید است.
- جدول خواص مغز پسته را در مقاله پسته چیست در همین سایت ایران کالا مطالعه نمایید.

چه کسانی نباید پسته بخورند؟

گفتیم پسته گرم و خشک بوده ولذا برای افراد گرم مزاج مضر است. مصلح آن سکنجبین است. پسته بسیار مقوی و دارای ویتامین های ب یک و ویتامین ب دو ویتامین E می باشد. املاح معدنی فراوانی دارد که در جدول مقاله پسته چیست در همین سایت ایران کالا توضیح داده شده است و در تقویت قوای جسمی و جنسی و سلولهای مغزی موثر است. در پسته مقدار قابل توجهی آهن وجود دارد و با داشتن مواد دیگری چون پتاسیم ، منیزیوم تامین کننده احتیاجات بدن و خون است. اما البته مصرف زیاد پسته باعث می شود که مقدار ازت در خون بالا رود و شاید به همین علت است که عده ای معتقدند پسته باعث کثیف شدن خون می شود، البته اشخاصی که دچار ضعف و نارسایی کبد هستند و مبتلایان به بیماری های نقرس و دیابت و ناراحتی کلیه باید از خوردن پسته خودداری کنند.

خواص پوست سبز پسته

- پوست سبز پسته از نظر طب قدیم ایران سرد و خشک است و دارای خواص زیر می باشد.
- ۱- پوست سبز پسته برای رنگرزی به کار می رود.
 - ۲- بهترین دارو برای رفع بوی بد دهان است.
 - ۳- جویدن آن باعث التیام زخم های داخل دهان می شود.
 - ۴- برای استحکام لثه ، مالیدن آن روی لثه یا جویدن آن مفید است.
 - ۵- دم کرده پوست سبز پسته حالت دل بهم خوردگی و استفراغ را از

بین می برد.

۶- دم کرده آن برای رفع اسهال مفید است.

۷- برای رفع سکسکه پوست سبز پسته را دم کنید و یک فنجان از آن را بنوشید.

آنالیز پوست سبز پسته

مواد تشکیل دهنده پوست سبز پسته

خواص پوست سفید پسته

پوست سفید پسته خاصیت قابض دارد و برای بواسیر بسیار مفید است. باعث تسکین درد و تخفیف بیماری می شود. برای درمان این بیماری باید پوست سفید پسته را در آب جوشاند و آن را داخل لگنی بریزید و شخصی که این بیماری را دارد برای چند دقیقه در آن بنشیند.

۱۱٫۲۰ %	پروتئین خام
۱۵٫۲۸ %	فیبر خام
۵٫۲۹ %	چربی خام
۱۰٫۱۳ %	خاکستر خام
۵۲٫۱۶ %	عصاره عاری از ازت
۱٫۰۸ %	کلسیم
۰٫۱۱ %	فسفر
۰٫۳۱ %	منیزیم
۴٫۴۴ %	پتاسیم
۶۶۰٫۶۸ ppm	آهن
۲۳٫۶ ppm	منگنز
۱۶٫۲۳ ppm	مس
۲۷٫۵ ppm	روی
Kcal/kg DM ۴۴۲۵٫۴۵	انرژی خام

سطح زیر کشت □□□□ در ایران

بر اساس آخرین اطلاعات موجود، سطح زیر کشت □□□□ در ایران در سال زراعی ۷۶-۱۳۷۵

برابر ۲۴۷۱۳۰ هکتار بوده است که نسبت به سال زراعی گذشته حدود ۷ درصد و نسبت به سال پایه حدود ۹۸ درصد افزایش نشان می دهد .

سطح زیر کشت □□□□ در ده سال مورد بررسی ۱۲۵۱۲۳ هکتار تا ۲۴۷۱۳۰ هکتار متغیر بوده است . کمترین میزان سطح زیر کشت □□□□ در سال زراعی ۶۷-۱۳۶۶ بوده که تا سال ۱۷۶ این مقدار روندی افزایشی داشته است .

بر اساس آمار موجود ، در پایان سال مورد بررسی بیشترین سطح در استان کرمان با ۲۰۰۵۰۵ هکتار که ۸۱ درصد از سطح زیر کشت □□□□ کشور را در اختیار داشته است . پس از کرمان که مقام اول را از این نظر دارا است ، استان های خراسان ، یزد ، سمنان ، قزوین ، فارس و سیستان و بلوچستان به ترتیب مقام دوم تا هفتم را به خود اختصاص داده اند . استان های آذربایجان غربی و اردبیل هر یک با ۲ هکتار کمترین سطح زیر کشت □□□□ در کل کشور را دارند . کرمان ، خراسان ، یزد ، سمنان ، قزوین ، فارس و سیستان و بلوچستان جمعاً ۹۹ درصد از سطح زیر کشت □□□□ کل کشور را داشته و مهمترین مناطق کشت □□□□ به شمار می آیند .

● تولید □□□□ در جهان

بر اساس آخرین اطلاعات منتشر شده از سوی سازمان خواربار کشاورزی جهانی ، مقدار تولید □□□□ جهان در سال ۱۹۹۷ برابر ۳۳۱۴۰۳ تن بوده است . تولید جهانی □□□□ در سال ۱۹۹۷ نسبت به سال قبل حدود ۲۳ درصد کاهش و نسبت به سال پایه (۱۹۸۸) حدود ۴۵ درصد افزایش نشان می دهد .

در بین کشورهای جهان ، ده کشور هر یک بیش از ۲۵۰ تن □□□□ در سال ۱۹۹۷ تولید کرده اند که در بین ایران با تولید حدود ۱۱۲ هزار تن ، رتبه اول را دارا است . ایران به تنهایی حدود ۳۴ درصد □□□□ جهان را تولید می کند . پس از ایران آمریکا با تولید ۸۲ هزار تن دومین کشور عمده تولید کننده □□□□ جهان به شمار می رود . ترکیه با ۶۰ هزار تن □□□□ مقام سوم جهان را داراست .

در بین کشورهای عمده تولید □□□□ جهان ، میزان تولید سال ۱۹۹۷ نسبت

به سال گذشته در کشورهای آمریکا، سوریه، یونان، ایتالیا و تونس افزایش و در کشور ایران کاهش داشته است.

در بقیه کشورها مقدار تولید تغییری را نشان نمی دهد .

■ تولید پسته در ایران

در سال ۱۳۷۵-۷۶ میزان تولید پسته کشور ۱۱۱۹۱۶ تن است که نسبت به سال گذشته ۵۷ درصد و نسبت به سال پایه ۱۱ درصد کاهش داشته است .

میزان تولید پسته کل کشور در ده سال مورد بررسی از ۱۱۱۹۱۶ تا ۲۶۰۰۸۵ تن در نوسان بوده است . کمترین میزان تولید مربوط به سال زراعی ۱۳۷۵-۷۶ بوده و از سال پایه تا سال زراعی ۱۳۷۴-۷۵ میزان تولید پسته تقریباً سیر افزایشی داشته است به صورتی که به رقم ۲۶۰۰۸۵ تن رسیده است .

بالاترین مقدار تولید پسته کشور در استان کرمان با تولیدی برابر ۸۱۵۹۹ تن می باشد که ۷۳ درصد از تولید پسته کل کشور را به خود اختصاص داده است و پایین ترین مقدار با یک تن از تولید پسته کل کشور مربوط به هر یک از استان های آذربایجان غربی و اردبیل است .

پس از کرمان، از نظر میزان تولید پسته، استان یزد در مقام دوم قرار دارد که با احتساب تولید استان های خراسان، سمنان، قزوین، اصفهان و فارس جمعاً ۹۸ درصد از تولید پسته کل کشور را به خود اختصاص داده اند و سه استان کرمان، یزد و خراسان به تنهایی ۸۹ درصد از پسته کل کشور را تولید نموده اند و مهمترین مناطق تولید پسته به شمار می آیند .

■ شرایط اقلیمی بارندگی های بهاره، یخبندانها و وزش بادهای گرم و خشک کننده مانع تلقیح و رطوبت زیاد در طول فصل رشد گیاهی باعث تشدید حمله و خسارت بیماریهای قارچی می شوند. وزش بادهای تند و شدید نیز در تربیت نهالهای جوان تاثیر نامطلوبی می گذارد. جهت کمک به بیداری و رویش جوانه های خواب و تولید گل آذین های نرمال و تسریع در رشد گیاهی و باردهی در کالیفرنیا حداقل به هزار ساعت سرمای زمستانه پایین تر از ۷°C نیاز است و چنانچه جمع درجه حرارت کمتر از ۶۷۰ ساعت باشد (چنانکه در سال ۷۸-۱۹۷۷ اتفاق افتاد) گلدهی و برگدهی درخت به تاخیر می افتد و برگها نامنظم و

بدقواره می شوند و تولید محصول کاهش پیدا می کند. مضافاً آنکه هیچ گونه مواد یا محلول شیمیایی نیز چنین کمبودهایی را تامین یا جبران نمی کند. درخت $\square\square\square\square$ را به راحتی می توان در اغلب خاکها با بافت و جنس مختلف کاشت به طوری که در زمین های آهکی و شور هم طاقت و تحمل آن بهتر از سایر درختان میوه بوده است اما در اراضی زهدار و کم عمق و سخت و سنگی نتیجه خوبی نشان نمی دهد. بهترین خاک مورد پسند $\square\square\square\square$ ، خاک های شنی و رسی با زهکشی مطلوب و تهویه شده است که هر چه عمق آن بیشتر و یکنواخت تر باشد رشد آن بهتر و تولید آن زیادتر خواهد بود. چنانکه قبلاً اشاره شد، درخت $\square\square\square\square$ آب یاب است به طوری که در شرایط سخت بی آبی هم زنده مانده است. منافذ یا روزنه های برگ در درخت $\square\square\square\square$ حساسیت کمتری نسبت به خشکی داشته و نسبت به سایر درختان میوه سردسیری طاقت بیشتری در مقابل کم آبی از خود نشان می دهند. با این حال، از نظر اقتصادی بهترین نتیجه وقتی گرفته می شود که درخت به حد کافی آب خورده باشد. میزان، روش و زمان آبیاری عواملی هستند که تاثیر زیادی در چگونگی تولید محصول و رشد گیاهی، به خصوص در رشد درختان نو کاشت و جوان دارند. ● آبیاری با شناخت ویژگی های درخت $\square\square\square\square$ نسبت به طاقت و استقامت آن در مقابل کم آبی که می توان با کمترین مقدار آب زندگی درخت و تولید آن را محفوظ داشت. با این حال تحمل درخت $\square\square\square\square$ نسبت به کم آبی هر چه باشد دلیل بر خاصیت ذاتی درخت نیست؛ زیرا شواهد نشان داده اند که $\square\square\square\square$ هم مانند سایر درختان میوه نیاز زیادی به آب دارد و چنانچه در طول فصل رشد گیاهی و تولید آن کمتر از نیاز طبیعی به آن آب برسد واکنش درخت با لقوه اثر معکوس دارد. و با آن که زنده می ماند، از قدرت باردهی حتی از عمر آن کاسته می شود. ■ برای مقابله با این نقیصه و رفع کمبود آب از نظر علمی دو راه در پیش است: (۱) حفظ سقف رطوبت در خاک با برنامه زمانبندی شده .

(۲) اندازه گیری میزان آب مورد نیاز درخت و پیر کردن خلاء یا رفع کمبود آب با شناخت کیفیت آب و خاک و گیاه به طور دقیق .

برای اندازه گیری میزان آب، لزوم آبرسانی در حد مکفی و تامین کمبود آن نیاز به تجهیزات و ابزار مخصوص از قبیل فشار سنج و گرما سنج مادون قرمز و غیره دارد تا میزان آب لازم و زمان آبیاری را نشان بدهند.

پسته‌ر فسنجان